

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Krajčoviča a sudcov JUDr. Libora Duľu a JUDr. René Štepánika na neverejnom zasadnutí konanom 28. januára 2014 v Bratislave, v trestnej veci obvineného **L. B. a spol.** pre obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. k § 144 ods. 1, ods. 2 písm. e/, písm. f/, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. s poukazom na § 140 písm. a/ Tr. zák. a § 141 písm. a/ Tr. zák., o sťažnosti obvineného R. Z. proti uzneseniu sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica z 3. januára 2014, sp. zn. Tp 61/2013, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosť obvineného R. Z. **sa z a m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e

Sudca pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica uznesením z 3. januára 2014, sp. zn. Tp 61/2013, zamietol žiadosť obvineného R. Z., vo väzbe v Ústave na výkon väzby Leopoldov, o prepustenie z väzby na slobodu.

Proti uvedenému uzneseniu podal obvinený R. Z. do zápisnice o jeho výsluchu dňa 3. januára 2014 sťažnosť, ktorú odôvodnil prostredníctvom obhajcu podaním doručeným tomuto súdu dňa 22. januára 2014. Zaujíma v nej stanovisko ku konštatovaniu sudcu pre prípravné konanie v napadnutom uznesení, že obvinený R. Z. zohral relatívne významnú úlohu nielen pri pokuse vraždy Š., ale aj pri príprave útokov smerujúcich proti M. H., že s poukazom na výpoveď svedka M. R. zo dňa 15. januára 2014, kde svedok uvádza, že R. Z. nemal vedomosť o pozadí príprav vraždy M. H., zo žiadneho dôkazu nevyplýva, že prijal úlohu fiktívneho vyšetrovateľa. Citujúc pasáž z výpovede tohto svedka obvinený

poukazuje na významné závery, že svedok vyvracia tvrdenia F. N., že by sa s ním R. Š. bez toho, aby sa F. N. na samotnom skutku podieľal, delil o podrobnosti príprav na vraždu M. Š. a pokiaľ by s R. Z. R. Š. dňa 2. marca 2011 vykonal pokus vraždy M. Š., vyjadril predpoklad, že by v nadväznosti len niekoľkých dní, dňa 24. marca 2011, nemal pred ním (obvineným R. Z.) tajnosti ohľadom iného obdobného skutku.

Obvinený R. Z. ďalej v sťažnosti konštatoval, že z vykonaného dokazovania je zrejmé, že nemá so skutkom nič spoločné, nemá prepojenie na skupinu S. a nebol pre túto skupinu činný. S R. Š. sa stretával v rámci jeho pôsobnosti pre spoločnosť M.. Vyjadril presvedčenie, že dôvody preventívnej ani kolúzne väzby už nie sú dané a v rámci prepustenia z väzby je ochotný podrobiť sa akémukoľvek obmedzeniu podľa § 82 Tr. por. Vzhľadom na to navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením podľa ustanovenia § 194 ods. 1 písm. a/ Tr. por. zrušil uznesenie sudcu pre prípravné konanie zo dňa 3. januára 2014, sp. zn. Tp 61/2013 a rozhodol o jeho prepustení z väzby na slobodu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd) rozhodujúc o podanej sťažnosti preskúmal podľa § 192 ods. 1 Tr. por. správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť a konanie predchádzajúce tomuto výroku a zistil, že sťažnosť obvineného R. Z. proti uzneseniu sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica (ďalej len ŠTS) z 3. januára 2014, sp. zn. Tp 61/2013, nie je dôvodná.

Z predloženého spisového materiálu je zrejmé, že obvinený R. Z. je trestne stíhaný za obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, ods. 2 písm. f/ Tr. zák. v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. spolupáchatelstvom podľa § 20 Tr. zák. spolu s obvinenými L. B. a R. Š., ktorí sú trestne stíhaní za obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, ods. 2 písm. e/, písm. f/, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. s poukazom na § 140 písm. a/ Tr. zák., § 141 písm. a/ Tr. zák. v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. na skutkovom základe uvedenom v odôvodnení napadnutého uznesenia ŠTS. Vo veci je trestne stíhaný aj obvinený M. K. pre obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. k § 144 ods. 1, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. s poukazom na § 141 písm. a/ Tr. zák. ako účastník podľa § 21 ods. 1 písm. c/ Tr. zák.

R. Z. bol vzatý do väzby uznesením sudcu pre prípravné konanie ŠTS z 2. augusta 2013, sp. zn. Tp 61/2013, z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Tr. por. so začiatkom plynutia väzby od 31. júla 2013. Uznesením najvyššieho súdu z 13. augusta 2013, sp. zn. 1 Tost 25/2013, bola zamietnutá sťažnosť obvineného podaná proti uzneseniu súdu prvého stupňa.

Trestný poriadok upravuje formálne a materiálne podmienky väzby. Materiálne podmienky väzby tvoria :

a/ skutkové okolnosti vzatia do väzby a to, či doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, či existujú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a

b/ existencia niektorého z dôvodov väzby, ak z konania obvineného alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava pre tzv. útekovú, kolúznou alebo preventívnu väzbu (§ 71 ods. 1 Tr. por.).

Materiálne podmienky na rozhodnutie o väzbe musia byť splnené súčasne, takže absencia niektorej z uvedených podmienok v konkrétnej veci rozhodovania o väzbe bráni kladnému rozhodnutiu o väzbe obvineného. Tieto závery neplatia len pri rozhodovaní o vzatí obvineného do väzby, ale musia byť aktuálne v každom štádiu trestného konania, kedy sa dôvodnosť väzby konkrétneho obvineného prehodnocuje pri rozhodovaní, či už na základe návrhu alebo na základe ex offio (úradnej povinnosti) prokurátora (prípravné konanie), resp. súdu (súdnom konaní). Z toho jednoznačne vyplýva nutnosť aktuálneho pretrvávania týchto podmienok aj pri rozhodovaní o žiadosti obvineného o prepustenie z väzby (§ 79 ods. 3 Tr. por.).

V žiadosti obvineného o prepustenie z väzby i v stručnom vyjadrení pri výsluchu pred rozhodnutím ŠTS o jeho žiadosti o prepustenie z väzby, je akcentovaný verbálny prejav nespáchania trestného činu a nedôvodnosti jeho kolúznej väzby (§ 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por.) a preventívnej väzby (§ 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por.), prejavovaný argumentačne voči záverom napadnutého uznesenia ŠTS v podanej sťažnosti proti tomuto rozhodnutiu.

Najvyšší súd podotýka, že škála preukaznosti skutku dôkazmi od podozrenia zo spáchania trestného činu po vznesení obvinenia v počiatočných fázach trestného stíhania – pri vzatí obvineného do väzby, sa musí zvýrazňovať aktuálne vykonaným dokazovaním až po hranicu istoty bez rozumných pochybností v konečnom štádiu rozhodovania o vine či nevine na hlavnom pojednávaní, prípadne v odvolacom konaní. V súčasnosti je trestná vec obvineného R. Z. v štádiu vykonaného dokazovania v prípravnom konaní a tomu má zodpovedať primeraný stupeň dôkaznej preukaznosti pretrvávajúcej dôvodnosti trestného stíhania obvineného, zatiaľ bez konečného rozhodnutia o jeho vine či nevine.

Rozhodovanie o väzbe nie je rozhodovanie o vine či nevine. Musí mať však svoj podklad v tomto štádiu konania primeranosti udržania dôvodnosti trestného stíhania priebežne vykonávaným dokazovaním. Opak, zjavná nedôvodnosť aktuálneho trestného stíhania konkrétneho obvineného pre konkrétny trestný čin, musí viesť k zastaveniu trestného stíhania a vo väzobnej trestnej veci s tým spojeného prepustenia obvineného z väzby.

V posudzovanej prejednávanej trestnej veci obvineného R. Z. najvyšší súd konštatuje, že takýmto podkladom pre pretrvávajúcu dôvodnosť trestného stíhania obvineného sú doposiaľ vykonané dôkazy, podrobne citované a vyargumentované v odôvodnení sťažnosťou napadnutého uznesenia ŠTS, so závermi ktorého sa sťažnostný súd stotožňuje a poukazuje na ne a ktoré vo svojom kontexte tvoria bázu pre priebežné štádium prípravného konania dôvodnosti trestného stíhania obvineného pre trestný čin, pre ktorý mu bolo vznesené obvinenie. Hranica preukaznosti viny na základe doposiaľ vykonaného dokazovania pre aktuálne štádium trestného konania nie je na úrovni rozhodovania vo veci samej v konečnej fáze trestného stíhania, kedy hodnotenie dôkazov, a obzvlášť ak sa jedná o dôkazy nepriame, ako je to i v prípade trestnej veci obvineného R. Z., musia viesť k jedinému záveru a musia vylučovať iný záver.

Na skutkové okolnosti dôvodnosti trestného stíhania obvineného R. Z. ako osoby dôvodne podozrivej zo spáchania konkrétneho trestného činu musí priamo nadväzovať existencia dôvodov jeho väzby a to v posudzovanej trestnej veci väzby kolúznej a preventívnej tak, ako ju ustálili súdy v už citovaných uzneseniach o vzatí obvineného do väzby a ako v nezmenenej podobe na základe rozhodnutia ŠTS v sťažnosťou napadnutom uznesení je predmetom rozhodovania najvyššieho súdu.

Väzba obvineného je najzávažnejší zásah do jeho osobnej integrity. Treba pri nej dbať na zásadu primeranosti a zdržanlivosti, t.j. vždy by mali byť využité opatrenia, ktoré najlepšie budú viesť k dosiahnutiu účelu trestného konania, ale nebudú neprimerane zasahovať do základných práv a slobôd osoby, voči ktorej sa uplatňujú. Zásada primeranosti vyžaduje prihliadnuť na závažnosť činu a možný trest.

Pretrvávanie kolúznej väzby odôvodnil sudca pre prípravné konanie ŠTS v napadnutom uznesení dôvodnou obavou, že obvinený na slobode by pôsobil na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak maril objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie, reálnym správaním sa obvineného R. Z., ktorý mal podľa svedeckých výpovedí v prípade prípravy úkladnej vraždy M. H., vystupovať ako fiktívny vyšetrovateľ policajného zboru s konkrétnym navádzaním M. H. na výpovede pred políciou, čo malo slúžiť na ovplyvnenie tejto osoby nevyvolať o skutočnostiach, ktoré by mohli objasniť určitú trestnú činnosť. Tieto skutočnosti oproti dôkazom, ktoré mal pri rozhodovaní o žiadosti obvineného k dispozícii súd prvého stupňa, vyplývajú i z aktuálnej výpovede svedka M. R. z 15. januára 2014. Svedok tiež vo výpovedi uviedol, že minimálne od R. Š. vie, že ten nepovedal R. Z., čo je v pozadí, aby o príprave vraždy M. H. vedelo čo najmenej ľudí. Práve o túto časť výpovede M. R. oprel v podanej sťažnosti obvinený argument nedôvodnosti jeho ďalšieho väzobného trestného stíhania z dôvodu § 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por., vyvodzujúc z toho záver, že je tým vyvrátené tvrdenie F. N., že by s ním R. Š. bez toho, aby sa F. N. na samotnom skutku podieľal, delil o podrobnosti príprav na vraždu M. Š. a predpoklad, že pokiaľ by s ním R. Š. vykonal pokus vraždy M. Š., v nadväznosti iba niekoľkých dní by nemal pred ním tajnosti ohľadom iného obdobného skutku. V reakcii na túto námietku sťažovateľa najvyšší súd podotýka, že sa nedá reálne argumentovať voči hypotézam a domnienkam obvineného, ktorými preukazuje svoj pohľad na hodnotenie dôkazov. Ak v tejto fáze prípravného konania podľa názoru obvineného (či všeobecnejšie obhajoby) vzniká rozpor vo výpovediach, ktorý má slúžiť preukaznosti určitých faktov slúžiacich v prospech obhajobných tvrdení obvineného, je na to priestor v rámci dokazovania, avšak závery takéhoto možno v budúcnosti vykonaného dokazovania nemožno v súčasnom štádiu dokazovania a priebežného hodnotenia dôkazov pre závery existencie či neexistencie pretrvávanie konkrétneho dôvodu väzby obvineného prejedikovať, pretože podkladom pre také rozhodnutie môžu byť iba dôkazy už vykonané. Na rozdiel od obhajoby však najvyšší súd vidí záver o reálnom počínaní si obvineného R. Z. v jeho náchylnosti ovplyvňovať dôkaznú situáciu (hoci i v iných trestných veciach) už samotným faktom,

že zatiaľ vykonaným dokazovaním obvinený preukazne vplýval na M. H. s cieľom vsugerovať mu pre účely záujmov iných osôb model jeho správania sa pri konkrétnych výpovediach pred políciou.

Ak túto tendenciu ovplyvňovania obvinený R. Z. preukázal v inej trestnej veci, ktorá sa ho v tom čase bezprostredne nedotýkala, o to viac je namieste dôvodnosť obavy, že by takéto správanie použil v trestnej veci, kde je sám obvineným zo závažného zločinu. Za uvedenej situácie potom najvyšší súd vyhodnotil pretrvávajúce dôvody kolúzneho väzby obvineného R. Z. za stále aktuálne.

Najvyšší súd sa stotožnil so záverom sudcu pre prípravné konanie ŠTS o pretrvávajúci dôvodnosti aj preventívnej väzby obvineného R. Z.. Skutku, pre ktorý je v tejto trestnej veci aktuálne trestne stíhaný sa mal dopustiť v čase, kedy je trestne stíhaný pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov, alebo prekuzorov a obchodovania s nimi spolupáchateľstvom podľa § 20 k § 172 ods. 1 písm. b/, písm. d/, ods. 3 písm. c/ Tr. zák. (skutok z roku 2008). Táto skutočnosť spolu s postihom obvineného za viacero spáchaných priestupkov a naviazanosť na skupinu ľudí, k dlhodobo páchajúcu trestnú činnosť, poskytovaním čo i len príležitostných, naďalej odôvodňujú reálnu obavu, že by obvinený na slobode pokračoval v páchaní trestných činov (vo všeobecnej rovine), pričom takáto obava existuje i v rovine dokonania skutku, pre ktorý je aktuálne trestne stíhaný, daná rámcom záujmu objednávateľa vraždy M. Š. o fyzickú likvidáciu tejto osoby, a to i s poukazom na výpoveď svedka F. N. o vyjadrení sa R. Š. k okolnostiam dokonania činu.

Najvyšší súd s poukazom na uvedené nezistiac dôvodnosť sťažnosti obvineného R. Z., túto sťažnosť podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. zamietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 28. januára 2014

JUDr. Peter K r a j č o v i č, v. r.
predseda senátu

Vypracoval : JUDr. René Štěpánik

Za správnosť vyhotovenia : Ing. Alžbeta Kóňová